

POSTANOWIENIE

Dnia 5 marca 2026 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Jarosław Sobutka

w sprawie z powództwa B.B.

przeciwko P. S.A. w W.

o odszkodowanie za naruszenie zasady równego traktowania w zatrudnieniu
oraz za dyskryminację,

na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w dniu
5 marca 2026 r.,

na skutek skargi kasacyjnej powoda od wyroku Sądu Apelacyjnego w Warszawie
z dnia 19 grudnia 2024 r., sygn. akt III APa 5/24,

I. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,

**II. zasądza od B.B na rzecz P. S.A. w W., kwotę 4.050,00
(cztery tysiące pięćdziesiąt) złotych, wraz z ustawowymi
odsetkami za czas po upływie tygodnia od dnia doręczenia
zobowiązanemu orzeczenia do dnia zapłaty - tytułem zwrotu
kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu kasacyjnym.**

DS

UZASADNIENIE

Sąd Okręgowy w Warszawie XXI Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych,
wyrokiem z 9 listopada 2023 r. (sygn. akt XXI P 61/20), wydanym w sprawie z
powództwa B.B. przeciwko P. S.A. w W., o odszkodowanie, oddalił powództwo w

całości i zasądził od B.B. na rzecz P. S.A. w W. kwotę 8.100 zł, tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

Na skutek apelacji powoda, Sąd Apelacyjny w Warszawie III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych wyrokiem z 19 grudnia 2024 r. (sygn. akt III APa 5/24), oddalił apelację i zasądził od powoda na rzecz pozwanej kwotę 6.075 zł, tytułem zwrotu kosztów w postępowaniu apelacyjnym.

Skargę kasacyjną do Sądu Najwyższego wywiódł powód, zaskarżając w całości wyrok Sądu Apelacyjnego w Warszawie, zarzucając rozstrzygnięciu:

- I. naruszenie przepisów postępowania mające istotny wpływ na wynik sprawy, to jest:
 - a. art 378 § 1 k.p.c., art 382 k.p.c. w związku z art. 227 k.p.c., poprzez:
 - nierozważenie wszystkich zgłoszonych w apelacji zarzutów i wniosków, tj. nierozpoznanie wszystkich aspektów sprawy w zakresie oddalenia przez Sąd II instancji powództwa;
 - nieuwzględnienie części zebranego materiału dowodowego i pominięcie przy rozważaniu szeregu istotnych okoliczności sprawy, a w konsekwencji dokonanie niepełnych ustaleń faktycznych, czego konsekwencją było zastosowanie przepisów prawa materialnego do nie w pełni ustalonego stanu faktycznego uznając, że nie doszło do dyskryminowania, czy też nierównego traktowania powoda;
 - b. art. 380 k.p.c. w związku z art. 381 k.p.c., poprzez niezasadne pominięcie wniosku dowodowego powoda o przesłuchanie w charakterze świadka wskazanej przez powoda osoby, jako spóźnionego z uwagi na fakt, że powód dopiero w apelacji sprecyzował okoliczności, które miałyby stanowić przedmiot zeznań tego świadka, co rzutowało na to, iż okoliczności faktyczne sprawy nie zostały wyjaśnione zgodnie z twierdzeniami powoda, tym samym pozbawiając go możliwości ich udowodnienia;
- II. naruszenie prawa materialnego, poprzez błędną wykładnię i niewłaściwe zastosowanie, a mianowicie:
 - a. art. 11² k.p., art 11³ k.p. i art. 18^{3a}-18^{3c} k.p., polegające na niewłaściwym zastosowaniu tych przepisów w stanie faktycznym niniejszej sprawy, co

spowodowało zanegowanie przez Sąd II instancji, że powód był nierówno traktowany i dyskryminowany przez pracodawcę (w tym dyskryminowany płacowo);

- b. art. 6 k.c. w związku z art. 18^{3b} § 1 k.p., poprzez jego niewłaściwe zastosowanie, wobec nie przeniesienia przez Sąd ciężaru dowodu na pozwanego pracodawcę, mimo że powód wykazał okoliczności, które uprawdopodobniały jego gorsze traktowanie jak również to, że takie różnicowanie było spowodowane przez zakazane przez prawo przyczyny, co przy właściwym zastosowaniu art. 18^{3b} § 1 k.p. prowadziłoby do wniosku, że pozwany pracodawca nie udowodnił, że nie dyskryminował powoda, co oznacza, że ciężar dowodowy w takim stanie jest odwrócony;
- c. art. 18 § 3 k.p., w związku z art. 11² k.p., poprzez ich niezastosowanie w sytuacji zwykłego nierównego traktowania powoda (niedyskryminowania z przyczyn określonych w art. 18^{3a} § 1 k.p.), kiedy:
 - powód otrzymał dostrzegalnie niższe wynagrodzenie zmienne za 2016 r. od podległych mu Dyrektorów Departamentu w Pionie Rynków i innych Dyrektorów Pionów;
 - powód w ogóle nie otrzymał premii za okres kiedy przebywał na urlopie wypoczynkowym w 2017 r., w trakcie okresu wypowiedzenia;
 - powód otrzymywał niższe wynagrodzenie od swojego podwładnego;
- d. art. 18^{3e} § 1 k.p., poprzez jego niezastosowanie w sytuacji, kiedy po napisaniu przez powoda skargi na bezpośredniego przełożonego, pracodawca nie zagwarantował mu bezpieczeństwa przed negatywnymi konsekwencjami podjętych przez niego działań związanych z naruszeniem przepisów prawa pracy, co w dalszej kolejności przełożyło się na jego nierówne traktowanie pod kątem warunków pracy i płacy;
- e. art. 9 § 1 k.p., art. 94 pkt 5 k.p. w związku z art. 11² i 11³ k.p., poprzez ich niezastosowanie celem ustalenia treści poszczególnych postanowień w regulaminie zmiennych składników wynagrodzeń osób zajmujących stanowiska kierownicze w banku, w sytuacji kiedy bliżej nieokreślona decyzja Prezesa Zarządu pozwanego banku o wstrzymaniu wypłaty powodowi premii mogła zastąpić postanowienia obowiązującego i wiążącego

w tej mierze regulaminu zmiennych składników wynagrodzeń, stanowiącego źródło pozaustawowego prawa pracy, który nie przewidywał takiego rozwiązania jakim było wstrzymanie wypłaty premii, co w konsekwencji spowodowało nieterminową wypłatę tego świadczenia na tle wszystkich innych Dyrektorów objętych postanowieniami tej procedury oraz nierówne traktowanie i dyskryminowanie powoda;

- f. § 9 ust. 1 i § 10 ust. 5 regulaminu zmiennych składników wynagrodzeń dla osób zajmujących stanowiska kierownicze w związku z art. 9 § 1 k.p., art. 11² k.p. i art. 11³ k.p., poprzez ich niezastosowanie celem ustalenia treści poszczególnych postanowień w regulaminie zmiennych składników wynagrodzeń osób zajmujących stanowiska kierownicze w banku i uznanie, że pracodawca miał prawo do niewystawiania powodowi karty celów, w związku z czym zapłata premii za okres urlopu wypoczynkowego byłaby niezasadna i dodatkowo uzasadniona tym, że powód został zwolniony z obowiązku świadczenia pracy w okresie wypowiedzenia umowy o pracę, co skutkowało nierównym traktowaniem i dyskryminowaniem powoda;
- g. § 15 ust. 2 pkt 3 regulaminu zmiennych składników wynagrodzeń dla osób zajmujących stanowiska kierownicze w związku z art. 9 § 1 k.p., art. 11² k.p. i art. 11³ k.p. oraz art. 94 pkt 9 k.p., poprzez błędną wykładnię i niewłaściwe zastosowanie, co skutkowało bezpodstawnym obniżeniem wypłaty należnej powodowi premii oraz brakiem zastosowania obiektywnych i sprawiedliwych kryteriów oceny wobec powoda oraz wyników jego pracy w I półroczu 2016 r., czego konsekwencją było nierówne traktowanie i dyskryminowanie powoda;
- h. § 5 ust. 2 umowy o zakazie konkurencji w czasie trwania stosunku pracy oraz po ustaniu zatrudnienia 5 maja 2008 r., w związku z art. 65 § 1 i 2 k.c. i art. 11² k.p. oraz art. 11³ k.p., poprzez niewłaściwe zastosowanie w sytuacji, kiedy pozwany pracodawca posłużył się z pozoru poprawną podstawą rozwiązania tej umowy, w celu ukrycia prawdziwej przyczyny takiego działania, co skutkowało nierównym traktowaniem powoda i jego dyskryminowaniem przy rozwiązaniu tej umowy;

- i. art. 42 § 1 i 2 k.p. w związku z art. 11² k.p. i art. 11³ k.p., poprzez jego niezastosowanie w sytuacji, kiedy faktyczne terminowe wstrzymanie wypłaty premii, jako składnika wynagrodzenia powoda oraz brak wystawienia karty celów na 2017 r. nie nastąpiło w oparciu o pisemne wypowiedzenie zmieniające, lecz na mocy jednostronnej bliżej nieokreślonej decyzji Prezesa Zarządu pozwanego pracodawcy, co w konsekwencji doprowadziło do nierównego traktowania i dyskryminacji powoda.

W związku ze stawianymi zarzutami, powód wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku Sądu Apelacyjnego w całości oraz przekazanie temu Sądowi sprawy do ponownego rozpoznania i rozstrzygnięcia o kosztach postępowania kasacyjnego, ewentualnie (w razie niezasadności zarzutów procesowych), uchylenie zaskarżonego wyroku Sądu Apelacyjnego w całości i jego zmianę, poprzez uwzględnienie apelacji powoda oraz zasądzenie od pozwanego banku na rzecz powoda kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa radcowskiego za postępowanie przed Sądem I i II instancji oraz kosztów postępowania kasacyjnego według norm przepisanych.

Skarżący wniósł też o przyjęcia do rozpoznania niniejszej skargi kasacyjnej na podstawie art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c., gdyż jest ona oczywiście uzasadniona. W ocenie powoda, zaskarżone orzeczenie zapadło wskutek ewidentnego i rażącego naruszenia przepisów prawa procesowego oraz materialnego, co skutkowało wydaniem oczywiście nieprawidłowego wyroku.

W pierwszej kolejności skarżący wskazał, że Sąd Apelacyjny nie odniósł się do wszystkich zarzutów apelacyjnych i bezpodstawnie pominął zgłaszane przez powoda wnioski dowodowe. W konsekwencji w wyniku zaniechań dowodowych Sąd II instancji powielił błędy Sądu Okręgowego i dokonał subsumpcji na podstawie nie w pełni ustalonego stanu faktycznego.

Skarżący zaznaczył też, że Sąd nałożył na powoda ciężar udowodnienia faktu dyskryminacji, zwalniając pozwanego pracodawcę z obowiązku wykazania obiektywnych i zgodnych z prawem przesłanek różnicowania sytuacji powoda względem innych dyrektorów. Powód wskazał też na uznanie prymatu nieudokumentowanej, arbitralnej decyzji Zarządu pozwanej spółki nad zakładowym

regulaminem premiowania, co usankcjonowało bezpodstawne wstrzymanie, a następnie obniżenie premii powoda. Ponadto, Sąd nie uwzględnił faktu, że pozwana spółka nie przeciwdziałała dyskryminacji i naruszyła zasady współżycia społecznego w procesie rozwiązywania stosunku pracy i umowy o zakazie konkurencji.

Na zakończenie uzasadnienia wniosku w ocenie skarżącego Sąd zignorował fakt, że niekorzystne decyzje pracodawcy (rozwiązanie umowy o pracę i umowy o zakazie konkurencji w tym samym dniu, wstrzymanie premii) miały charakter odwetowy za złożenie przez powoda skargi na bezpośredniego przełożonego (działanie w charakterze sygnalisty).

W odpowiedzi na skargę kasacyjną pozwana spółka wniosła o wydanie postanowienia w przedmiocie odmowy przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania i zasądzenie od powoda na rzecz pozwanej kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych, ewentualnie oddalenie skargi kasacyjnej oraz zasądzenie od powoda na rzecz pozwanej kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna powoda nie kwalifikuje się do przyjęcia i merytorycznego rozpoznania.

Podkreślić należy, że skarga kasacyjna podlega badaniu (na etapie przedsądu) w zakresie spełnienia przez nią warunków formalnych. Zgodnie z art. 398⁹ § 1 pkt 1-4 k.p.c., Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, jeżeli istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, jeżeli zachodzi nieważność postępowania lub jeżeli skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Nakładając na skarżących obowiązek wskazania i uzasadnienia oznaczonej przesłanki przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, czyli tak zwanego przedsądu,

ustawodawca zagwarantował, że skarga kasacyjna, jako nadzwyczajny środek zaskarżenia prawomocnych orzeczeń, będzie realizować funkcje publicznoprawne. Ograniczenie przesłanek, wskazanych w art. 398⁹ § 1 k.p.c. do czterech ma, w konsekwencji, zapewnić, że przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania ustrojowo i procesowo będzie uzasadnione jedynie w tych przypadkach, w których mogą być zrealizowane jej funkcje publicznoprawne, a skarga nie stanie się instrumentem wykorzystywanym w każdej jednostkowej sprawie. Ostatecznie, nie w każdej sprawie, nawet takiej, w której prawomocne orzeczenie zostało wydane w warunkach błędu w subsumpcji, czy też wyniku wadliwej wykładni prawa, skarga kasacyjna może być przyjęta do rozpoznania. W przeciwnym bowiem razie Sąd Najwyższy stałby się, wbrew obowiązującym przepisom, sądem trzeciej instancji, a jego zadaniem nie jest przecież dokonywanie korekty ewentualnych błędów w zakresie stosowania, czy też wykładni prawa, w każdej indywidualnej sprawie.

Formułując wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania strona skarżąca wskazała, że jest ona oczywiście uzasadniona – przywołano więc przesłankę przedsądu z art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. Oczywista zasadność miałyby polegać na oczywistym naruszeniu prawa – w uzasadnieniu wskazano szereg przepisów, zarówno materialnych jak i procesowych, naruszonych przez Sąd II instancji. Z uzasadnienia wniosku nie wynika jednak, że w niniejszej sprawie mamy rzeczywiście do czynienia z powyższą przesłanką przedsądu – poza polemiką ze stanowiskiem Sądu II instancji skarżący nie wykazał kwalifikowanego naruszenia jakichkolwiek przepisów prawa. Trudno mówić o kwalifikowanym naruszeniu przepisów prawa przez Sąd odwoławczy, które miałyby być widoczne „na pierwszy rzut oka”, uzasadniając to stanowisko na ponad siedmiu stronach pisanych do tego drobnym drukiem.

Należy przypomnieć, że z ugruntowanego orzecznictwa Sądu Najwyższego wynika jednoznacznie, że odwołanie się do przesłanki z art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. wymaga nie tylko powołania się na okoliczność, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona, ale również wykazania, iż przesłanka ta rzeczywiście zachodzi. Oznacza to, że strona skarżąca musi wskazać, w czym (w jej ocenie) wyraża się „oczywistość” zasadności skargi oraz podać argumenty wykazujące, że rzeczywiście skarga jest uzasadniona w sposób oczywisty. Sam zarzut naruszenia

(nawet oczywistego) określonego przepisu (przepisów) nie prowadzi bowiem wprost do oceny, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Strona skarżąca powinna więc w wywodzie prawnym wykazać kwalifikowaną postać naruszenia przepisów prawa materialnego lub procesowego, polegającą na jego oczywistości, widocznej *prima facie*, przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej (por. postanowienia Sądu Najwyższego: z 14 lipca 2005 r., III CZ 61/05, OSNC 2006 nr 4, poz. 75; z 26 kwietnia 2006 r., II CZ 28/06, LEX nr 198531; z 9 marca 2012 r., I UK 370/11, LEX nr 1215126 i z 1 stycznia 2012 r., I PK 104/11, LEX nr 1215774). Ponadto, przez oczywistą zasadność skargi kasacyjnej rozumie się sytuację, w której zaskarżone orzeczenie sądu drugiej instancji w sposób ewidentny narusza konkretne przepisy prawa. (por. postanowienie Sądu Najwyższego z 30 listopada 2012 r., I UK 414/12, LEX nr 1675171). Takiej okoliczności strona skarżąca jednak nie wykazała.

Zwrócić także należy uwagę, że Sąd Najwyższy jednolicie przyjmuje, że z ustanowionego w art. 378 § 1 k.p.c. obowiązku rozpoznania sprawy w granicach apelacji nie wynika konieczność osobnego omówienia przez sąd w uzasadnieniu wyroku każdego argumentu apelacji. Za wystarczające należy uznać odniesienie się do sformułowanych w apelacji zarzutów i wniosków w sposób wskazujący na to, że zostały one przez sąd drugiej instancji w całości rozważone przed wydaniem orzeczenia (zob. wyroki Sądu Najwyższego z: 9 maja 2023 r., III USKP 63/22, LEX nr 3564786; 12 stycznia 2023 r., I USKP 93/21, LEX nr 3352082; 19 maja 2021 r., II PSKP 19/21, LEX nr 3289337; 11 kwietnia 2018 r., II PK 20/17, LEX nr 2509623). Artykuł 378 § 1 k.p.c. nie stanowi podstawy do kwestionowania przez stronę skarżącą trafności rozpatrzenia zarzutów i wniosków apelacji, nawet wówczas, gdyby przedstawione przez Sąd drugiej instancji poglądy jurydyczne były jawnie wadliwe (zob. wyrok Sądu Najwyższego z 20 marca 2024 r., II USKP 111/22, Lex nr 3695751; wyrok Sądu Najwyższego z 17 listopada 2025 r., I USKP 181/24, Legalis nr 3291726).

Także przepis art. 382 k.p.c. może tylko wyjątkowo stanowić usprawiedliwioną podstawę skargi kasacyjnej, jeżeli skarżący wykaże, że sąd drugiej instancji bezpodstawnie pominął część zebranego w sprawie materiału, orzekając wyłącznie na podstawie materiału zgromadzonego przed sądem

pierwszej instancji albo oparł swe merytoryczne orzeczenie na własnym materiale, z pominięciem wyników postępowania dowodowego przeprowadzonego przez sąd pierwszej instancji, a uchybienie to, mogło mieć wpływ na wynik sprawy. Należy przy tym odróżnić sytuację, w której sąd drugiej instancji nie uzupełnia postępowania dowodowego od sytuacji, gdy sąd przy ferowaniu wyroku pomija materiał zgromadzony w sprawie. Regulacja z art. 382 k.p.c. ma charakter ogólnych wytycznych, skierowanych do sądu orzekającego w danej sprawie, wobec czego ze swej istoty nie może być w postępowaniu apelacyjnym naruszona (samodzielnie) w sposób kwalifikowany, widoczny „na pierwszy rzut oka (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z 3 grudnia 2025 r., III USK 367/24, Legalis nr 3314458).

Zgodzić należy się z pełnomocnikiem strony pozwanej, który w odpowiedzi na skargę kasacyjną podniósł, że uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej koncentruje się w przeważającej części na ustaleniach faktycznych i pokrywa się z uzasadnieniem zarzutów kasacyjnych. Sąd Apelacyjny w pełni podzielił dokonane przez Sąd Okręgowy ustalenia faktyczne oraz rozważania prawne. Tymczasem zgodnie z art. 398³ § 3 k.p.c. oraz art. 398¹³ § 2 k.p.c., podstawą skargi kasacyjnej nie mogą być zarzuty dotyczące ustalania faktów lub oceny dowodów, a Sąd Najwyższy związany jest ustaleniami faktycznymi stanowiącymi podstawę zaskarżonego orzeczenia. Związanie to wyklucza nie tylko przeprowadzenie w jakimkolwiek zakresie dowodów, lecz także badanie czy sąd drugiej instancji nie przekroczył granic swobodnej ich oceny. Z tego punktu widzenia każdy zarzut skargi kasacyjnej, nawet zarzucający naruszenia przepisów prawa materialnego, który ma na celu polemikę z ustaleniami faktycznymi sądu drugiej instancji, z uwagi na jego sprzeczność z art. 398³ § 3 k.p.c., jest *a limine* niedopuszczalny. Sąd Najwyższy nie pełni bowiem roli trzeciej instancji sądowej, a skarga kasacyjna nie może być wykorzystywana jako instrument pozwalający na kwestionowanie niesatysfakcjonującego stronę rozstrzygnięcia sądu drugiej instancji.

Biorąc powyższe pod uwagę Sąd Najwyższy, na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c., odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, a o kosztach postępowania rozstrzygnięto na podstawie art. 98 § 1 i § 3 k.p.c. w związku z art. 398²¹ k.p.c. w związku z art. 108 § 1 k.p.c. oraz § 10 ust. 4 pkt 2 w zw. z § 9

ust. 1 pkt 2 i § 2 pkt 7 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (t.j. Dz.U. z 2026 r. poz. 118).

DS.

[SOP]